

Tolna vármegye

Simontornyai járás

Murgai (Hö) jegyzőség

1973
925

Közigazgatási tájékoztató lap

Murga

nagy (Hö) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mely körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határáján. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mely rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Keletkezésére ismeretlen.
Hörtudat szerint mindig Tolna vármegyéhez tartozott.
Más neve ismeretlen.
Mai lakosságának ősei a nőjha-gyomány szerint 1815 körül települtek Weirtenbergből.

nem volt

ismeretlen

Urbéres község

1894-ig iskola körűg, a óta nagykereskedés

kerületől átvállaló kerületet alkot

Minirenek

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Hagyásról DK-re 5-5 km 7 1/2
Kallánostól Délre 5 km 5
Felsőindutatóly. ra 3-5 km 6
Kétytől E. Ny-ra 3-4 km 4
Felsőindutatóly. E. Ny-ra irányban

Murga hegy Δ 232 m.

1112

..... kat. hold (birtokívek adatai alapján).

824 k. hold szántó, 32 k. hold rét (kaszáló),

80 k. hold szőlő (beültetett), 77 k. hold

legelő, 31 k. hold erdő, k. hold

nádas, 58 k. hold terméketlen (út, szikla, homok,

mocsár, kőbánya). 10 k. hold kert

nem

nem

nincsenek

/: 1925. novemberi önértékelés szerint /

656

..... lélek.

285 r. kath., 4 g. kath., ref.,

431 ág. h. ev., izr., egyéb

12 magyar, 644 német, tót,

..... rutén, oláh, horvát,

..... egyéb.

Belterületen 642 lélek

Ferenc tanyán 14 lélek

a falutól 1 km.

földművelés, nőföldművelés
földműv. napszámkereset

151 ház; 287 lakásrész

R. kath. iskola tanítói lakásból; vágyok

Ag. h. ev. iskola, tanítói lakás és templom

Nőművelési néprisélet divite.

Általában harisnyótan, papucsban járunk.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előjárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma: -

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bízva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. 4 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgým
..... jegyző, segédjegyző, orvos
..... állatorvos, irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

egy kisbíró (küldönc), egy bába,
egy éjjeli őr és gazdasági alkalmazott.

székhelyen km.

10 virilista, 10 választott tag, 2-2 pót tag

A község egy választókerületet alkot.
nincs

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai: szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Szerencséd	<u>24</u> km.	<u>25</u>
Győr	<u>42</u> km.	<u>12 1/2</u>
Tolna	<u>30</u> km.	<u>32 1/2</u>
Hőgyész	<u>55</u> km.	<u>7 1/2</u>

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi bíraskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Hőgyész 5.5 km. 7 1/2

Van, tag. Nincs.

Van. Nincs.

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 20 tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Högyén 5.5 km. 7 1/2

ány magánorvos lakik a községben:

Egy

Özségi bábák száma:

örbába lakóhelye és annak távolsága:

km.

Öklevéles magánbábák száma:

egközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Högyén 5.5 km. 7 1/2

egközelebbi közkórház hol van és milyen távol?

Szekszárd 25 km. 25

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van szegényház Nincs.

9. A gondozott szegények száma:

intézeti ápolásban, magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

gyermek.

10. Milyen a község ivóvíze?

Jó

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

nincs

Van-e csatornázása?

nincs

11. Korcsmák és vendéglők száma?

Egy korcsma, vendéglő, kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

nincs

Van-e községben közfürdő?

nincs

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

nincs

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

nincs

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szekszárd 25 km. 25

Kir. járásbíróház székhelye és távolsága?

Gyömrő 12 km. 12 1/2

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szekszárd 25 km. 25

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Gyömrő 12 km. 12 1/2

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Högyén 5.5 km. 7 1/2

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és
távolsága:

Pécs XV. 106 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiszkolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gym., reál gym., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

100 tanerős, egy tanteremes 11. kath. elemi népiskola
autatlan 6 osztállyal
Egy tanerős egy tanteremes ág. h. ev. elemi népiskola,
autatlan 6 osztállyal

/

/

Murgai Levente Egyesület
Békénánd 27 km. 25

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

R. Kath. leányegyház. Anyaegyház: Lomba
8 km. Püspökség: Pécs
Ág. h. ev. leányegyház. Anyaegyház: Kéty
3 km. Egyházközség: Dunaúti.

Hogyan 5-5 7/2

Nincs

Nincs illet felekezettel:

Párber és egyénenkint időről-időre kivetett egyházi adó.

R. Kath. iskolában

Ág. h. ev. presbiterium

Nincs; egyházközség ügyeit az iskolaszék intézi.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

/

/

/

Murgai Olvasókör

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Szeben - János Tombak Körút
a falutól 1.5 km-re
a faluáruon át 7 köhid van.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Marha állomása: Kacsány - Hógyén Mán
a falutól 9.5 km.
12.-

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Nincs

Van-e posta, távirta, távbeszélő állomása?

M. posta: Kety
m. távirta: Hógyén

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz járul hozzá a község?

egyikben sem

Községi (közútló) utak hossza?

5 km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

Átlagoslag kis és törpe birtok -
Átlag 13 ha. hold kiterjedéssel

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

nyomásos gazdálkodás Nincs
Birtokossági tanács nincs
Nincs; gazdálk. 64 hold; vállalk. 17 1/2

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

nincs

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

nincs

Van-e legelő-rendtartás?

nincs

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Szeben 25.
1 km.

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

nincs

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

1057
1600 hold

Be van-e ültetve?

igen

7. *Vízrendező és hasznosító társulat.* Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. *Állattenyésztési viszonyok.* Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. *A község állandó piaca hol van?* (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. *A községbeli kereskedések száma és jellege.*

Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. *Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága* (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. *Magánkezelésben álló közművek:*

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. *Bányák száma és jellege.*

Állandó bányalízen nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. *Házipar és annak jellege.*

nincs

Székesfehérvár 100 km.

84 ló, 393 szarvasmarha,

842 sertés, 288 juh

Hőgyész 55 km. 7 1/2

Hőgyész 55 km 7 1/2

Hőgyész felé

nincs

Mérték-hitelesítő hiv. Székesfehérvár 25 km.
Hordó " Gyömrő 12 km.

Egy magán vegyeskereskedés 12 1/2

nincs

"Haugya" fogászati iroda vegyeskereskedés

2 malom, 1 cipész, 1 kovács, 1 bogász, 1 kantáros
1 mészáros, 2 ács, 6 kőműves, 2 borbély

nincs

nincsenek

Székesfehérvár 100 km.

Székesfehérvár 27 km. 25.

nincs

nincs

Sajtóhamulatra kendőző fonal és fonal.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

*Jegyzői lakás és iroda.
3 lakónobával, 2 iroda helyiséggel*

*2 $\frac{138}{1600}$ kat. hold szántó és rét,
 $\frac{238}{1600}$ legelő, $\frac{403}{1600}$ kat. hold erdő,
egyéb $\frac{559}{1600}$ kert $\frac{413}{1600}$ hátteljes 31 $\frac{416}{1600}$ m² és kintén*

*2 $\frac{52}{1600}$ hold szántó $\frac{333}{1600}$ kert $\frac{118}{1600}$ legelő
 $\frac{403}{1600}$ erdő $\frac{413}{1600}$ hátteljes*

A gardás és mellékes fejtője, önálló 81 k. hold.

Minco

Vadlátnati jog.

*Földadó 2607 K 50 f. Házadó 1174 K
80 f. Ált. kereseti adó 337 K f. Tár-
sulati adó 7 K 70 f. Vagyon- és jöv.
adó 453 K 50 f.*

Gar és huszegy adó kb. 1600 kor

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A község utcáinak és a községtől a Pelenárd-Tamási tv határáig vezető utat kiépíteni, melyekhez a vállalkozóknak kellene hozzájárulni.

A község pecsétjének lenyomata:

Jénessy László
Községi jegyző.